

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการ
ปฏิบัติงานของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ

จัดทำโดย นายพรชัย บุญโสภิต

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สังกัด สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๕
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๗
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. หัวข้อ การพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติงานของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ

๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ

สาธารณภัยทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นต่อไปในลักษณะที่รุนแรงและซับซ้อนขึ้น เนื่องจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ การใช้ทรัพยากรที่ขาดสมดุล การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่และการเติบโตของชาติสมาชิกโลกอย่างไร้ระเบียบ กรุงเทพมหานคร เป็นหนึ่งในมหานครที่ยังคงมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จึงไม่เพียงเป็นพื้นที่เสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์พิบัติภัยทางธรรมชาติ หากแต่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดภัยจากการกระทำของมนุษย์ในทุกรูปแบบ ด้วยความถี่และความรุนแรงที่มากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องทวีความเข้มข้นในการดูแลด้านความปลอดภัยให้มากยิ่งขึ้น

กรุงเทพมหานครได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัย โดยมีสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นลักษณะงานที่จะต้องปฏิบัติด้วยความรวดเร็ว เร่งด่วน และจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในการที่จะเข้าไปถึงที่เกิดเหตุด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ในขณะที่เกิดสาธารณภัย หรือเกิดภัย เพราะหากสามารถเข้าไปถึงที่เกิดเหตุ ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ไม่มีอุปสรรคในการเข้าถึงจะทำให้ลดความรุนแรงของสาธารณภัย ลดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ดังนั้นการที่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยจะเข้าถึง สถานที่เกิดเหตุ ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การประสานงานที่ดี รวมทั้งมีฐานข้อมูลต่างๆ เช่นรายละเอียดของสถานที่เกิดเหตุ ลักษณะของสถานประกอบการ อาคารรอบข้าง ชุมชนใกล้เคียง จำนวนประชากรที่อาศัย ลักษณะการปลูกสร้าง แหล่งน้ำ เส้นทางจราจร ความกว้างของถนน การเชื่อมโยงของถนน หรือซอยต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการบรรเทาสาธารณภัยและเตรียมพร้อมด้านบุคลากร ให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน รวมทั้งการเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ให้เหมาะสมกับเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยถ้าสถานีดับเพลิง มีข้อมูลเหล่านี้ประจำสถานีดับเพลิงแต่ละสถานี ก็จะช่วยให้การปฏิบัติงานด้านการดับเพลิงและกู้ภัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ประสบภัย เพราะหากล่าช้าเพียงเสี้ยววินาที จะก่อให้เกิดผลเสียตามมามากมาย

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงได้เตรียมพร้อมรับมือสาธารณภัยในกรุงเทพมหานคร เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในศักยภาพและความพร้อมในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร พร้อมสร้างสรรคให้กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครแห่งความปลอดภัยในอนาคต และได้กำหนดมาตรการดูแลด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

๑. การป้องกันก่อนเกิดเหตุ เป็นการปฏิบัติการด้านการป้องกันอุบัติเหตุจากอัคคีภัยและสาธารณภัยเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการดับเพลิงและกู้ภัยต้องมีความรู้ความชำนาญ และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ระงับอัคคีภัยและสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีข้อมูลและแผนเผชิญเหตุในพื้นที่ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเผชิญเหตุและระงับเหตุ

๒. การระงับเหตุ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว จึงจัดทำแนวทางในการปฏิบัติงานเมื่อเผชิญเหตุพบผู้ประสบภัย และอุปกรณ์กู้ภัยต้องมีความพร้อมและใช้งานได้อยู่เสมอ เพื่อเป็นการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและให้มีการสูญเสียน้อยที่สุด

๓. หลังเกิดเหตุ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และให้การฟื้นฟูบูรณะสภาพพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว

สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๕ เป็นหน่วยปฏิบัติการเผชิญเหตุสาธารณภัย ซึ่งถือเป็นหน่วยเผชิญเหตุลำดับต้นๆที่ต้องเข้าช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ หากการดำเนินการยังเกิดความล่าช้าแนวทางการช่วยเหลือยังไม่ชัดเจนและไม่มีแผนเผชิญเหตุ หรือข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันที่สุด ก็อาจทำให้มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ลดน้อยลง ผู้ศึกษา ในฐานะเจ้าหน้าที่ในสังกัดสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๕ จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติงานของสถานีดับเพลิงดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ ขึ้น

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปรับปรุงการพัฒนาระบบข้อมูลในสถานีดับเพลิงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ท้นต่อการเปลี่ยนแปลง และนำไปใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยให้เข้าถึงสถานที่เกิดเหตุด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ

๒. เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บังคับบัญชา ในการบริหารจัดการสาธารณภัย การจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ ในการบรรเทาสาธารณภัยให้เหมาะสมกับเหตุการณ์

๔. เป้าหมาย

๑. จัดทำข้อมูลในรูปแบบของแผนเผชิญเหตุ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดสาธารณภัยในสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๖ เดือน

๒. เจ้าหน้าที่ดับเพลิงสามารถ เข้าถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็ว ตามตัวชี้ไม่เกิน ๘ นาทีภายในระยะเวลา ๑ ปี

๕. แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา

๕.๑ การวิเคราะห์ (SWOT Analysis)

SWOT เป็นหลักการวิเคราะห์องค์กรรูปแบบหนึ่ง ที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ตั้งแต่ปี ๑๙๖๐ โดยจะใช้ในการประเมินสถานการณ์และวางแผนกลยุทธ์ รวมทั้งตรวจสอบสภาพองค์กรทั้งภายในและภายนอก โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล ๔ อย่างด้วยกันคือ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อแก้ไขปัญหภายในและภายนอกขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

S หรือ Strengths หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กร ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งหรือ เป็นจุดแข็งขององค์กรที่จะนำไปสู่การได้เปรียบคู่แข่ง เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน เช่น จุดแข็ง

ด้านการเงิน ด้านการผลิต ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านคุณภาพของสินค้า นักธุรกิจด้านการขายต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งเหล่านี้ในการกำหนดกลยุทธ์การตลาดขององค์กร

W หรือ Weaknesses หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความอ่อนแอ หรือเป็นจุดอ่อนนำไปสู่การเสียเปรียบคู่แข่ง เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพภายใน ซึ่งนักธุรกิจหรือผู้บริหารขององค์กรจะต้องหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นให้ได้

O หรือ Opportunities หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กร ที่เอื้อประโยชน์ให้องค์กรเป็นโอกาสที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานธุรกิจ เช่น สภาพเศรษฐกิจที่ขยายตัว ข้อแตกต่างระหว่างจุดแข็งกับโอกาสในการทำธุรกิจก็คือ จุดแข็งเป็นปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายใน ส่วนโอกาสนั้นเป็นผลจากสภาพแวดล้อมภายนอก นักธุรกิจหรือผู้บริหารองค์กรที่ดีจะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้นในการเพิ่มประโยชน์ให้กับองค์กร

T หรือ Threats หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ภายนอกองค์กร ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก นักธุรกิจหรือผู้บริหารจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ การบริหารองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และพยายามขจัดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้หมดไป

จากความหมาย จะพิจารณาเห็นว่า SWOT ก็คือ กลยุทธ์การตลาด ๔ ด้าน ได้แก่ จุดแข็งซึ่งเป็นจุดเด่นขององค์กร จุดอ่อนที่เป็นข้อเสียเปรียบขององค์กร โอกาสคือปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ให้องค์กรเนิ่นการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ และด้านสุดท้ายก็คือ ปัญหาอุปสรรคที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร การวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งข้อมูล ที่ได้จากการวิเคราะห์ หากเป็นจุดแข็งจะนามากำหนดทิศทาง หรือกำหนดเป้าหมายการทำงาน และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม ส่วนจุดอ่อนจะนามาพิจารณาเพื่อกำหนด กลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรค หรือทำให้ปัญหาอุปสรรคลดน้อยลง การวิเคราะห์ SWOT มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๑. การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เป็นการวิเคราะห์และพิจารณาในเรื่องทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กรทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ

๒. การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เพื่อค้นหาโอกาสและอุปสรรคจากการดำเนินงานที่องค์กรได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การพัฒนาของเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ขององค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนสำหรับการประกอบธุรกิจ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและนามาปรับใช้ช่วยให้ผู้บริหารรู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อน ตลอดจนผลกระทบต่อการทำงานและการประกอบธุรกิจทุกประเภท และสามารถนำหลักการวิเคราะห์ SWOT มาใช้กับการพัฒนาข้อมูลเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน ดังนี้

ปัจจัยภายใน	
Strengths จุดแข็ง	<p>๑. ผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา มีนโยบายยุทธศาสตร์ด้านป้องกันสาธารณภัย มีนโยบายให้เจ้าหน้าที่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ออกสำรวจพื้นที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๒. เจ้าหน้าที่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีการออกสำรวจพื้นที่จัดทำแผนเผชิญเหตุร่วมกับชุมชนในเชิงการป้องกัน ก่อนเกิดเหตุสาธารณภัย เช่นการอบรมให้ความรู้เบื้องต้นด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำรวจและทดสอบการใช้ประปาหัวแดง แหล่งน้ำธรรมชาติ ทดสอบและใช้เครื่องสูบน้ำชนิดหาคาบหาม เครื่องดับเพลิงชนิดมือถือ ออกสำรวจสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงอาคารขนาดใหญ่ต่างๆ รวมทั้งให้ความรู้และประชาสัมพันธ์การป้องกันให้กับทั้งหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานเอกชน ในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>๓. เจ้าหน้าที่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความรู้ความสามารถ ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเบื้องต้น หลักสูตรพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาสาธารณภัย และมีการทบทวนเครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนมีหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพเป็นประจำทุกปี</p> <p>๔. มีการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานกันเป็นชุดปฏิบัติการจำนวน ๔ ชุดปฏิบัติการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และสามารถสลับทดแทนเป็นชุดปฏิบัติการหลัก ชุดสนับสนุนการปฏิบัติการ โดยเน้นการปฏิบัติงานเป็นทีม อย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการป้องกันและการบรรเทาสาธารณภัย พร้อมช่วยเหลือและสนับสนุนอัตรากำลังและเครื่องมือเครื่องใช้ที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ในทันทีกรณีได้รับการร้องขอ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง</p> <p>๕. รถดับเพลิง รถกู้ภัย เครื่องมือเครื่องใช้เฉพาะทางและอุปกรณ์ที่จำเป็นอื่นๆ ที่ใช้ในการป้องกันสาธารณภัย มีหลากหลายทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ตามแต่ลักษณะภารกิจ และสามารถสนับสนุนได้ทุกภารกิจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร หรือที่ได้รับการร้องขอจากพื้นที่ใกล้เคียง</p> <p>๖. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีหน่วยงานอื่นเป็นหน่วยงานสนับสนุนมีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร อย่างเพียงพอต่อการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการบรรเทาสาธารณภัย</p>

<p>Weaknesses จุดอ่อน</p>	<p>๑. ผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา อาจมองว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญ หรือมีปัญหาด้านอื่นๆ ซึ่งมีความจำเป็นที่เร่งด่วนจะต้องรีบแก้ไขก่อน</p> <p>๒. มีบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งต้องเตรียมพร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง</p> <p>๓. เจ้าหน้าที่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไม่มีการเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและมีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การจัดเก็บไม่เป็นระบบ ไม่มีการประเมินผล ไม่มีการจัดแบ่งแยกข้อมูล ไม่มีการให้ความรู้หรือจัดการอบรมการจัดทำแผนให้เป็นแนวทางเดียวกัน</p> <p>๔. เจ้าหน้าที่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีภารกิจหลายด้านที่ต้องปฏิบัติ ไม่ได้มีหน้าที่ในการป้องกัน และด้านการบรรเทาสาธารณภัย เท่านั้น แต่มีภารกิจนอกเหนืออย่างอื่นเช่น การออกรักษาการเฝ้าระวังภัยตามเทศกาลการชุมนุมประท้วง ทำให้ไม่สามารถทำภารกิจด้านการป้องกันได้ต่อเนื่อง</p> <p>๕. รถดับเพลิง รถกู้ภัย เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ส่วนใหญ่ เกิดการชำรุดเสียหายขาดการบำรุงรักษา ใช้การไม่ได้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการกู้ภัยบางอย่างที่มีอยู่ ไม่มีสภาพการใช้งานหรือหมดอายุการใช้งาน ขาดเครื่องมือที่ทันสมัย วัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่มีความปลอดภัย อุปกรณ์ส่วนบุคคลมีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน</p> <p>๖. เจ้าหน้าที่ อาจมีทัศนคติไม่ดี มองว่าเป็นการเพิ่มงานจึงไม่ได้ให้ความร่วมมือ</p>
<p>ปัจจัยภายนอก</p>	
<p>Opportunities โอกาส</p>	<p>๑. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องรองรับ ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐</p> <p>๒. นโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน</p> <p>๓. อาสาสมัคร มูลนิธิ เครือข่ายป้องกันภัยต่างๆ ร่วมมือในการเฝ้าระวังเหตุ</p> <p>๔. สำนักงานเขต จัดส่งรถน้ำและเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการสนับสนุนเมื่อมีเหตุสาธารณภัย</p> <p>๕. มีเครือข่ายแจ้งเหตุหลายวิธี ที่สะดวกและรวดเร็ว</p> <p>๖. ประชาชนได้รับผลกระทบโดยตรงจึงให้ความร่วมมือมากขึ้น</p>
<p>Threats อุปสรรค</p>	<p>๑. กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงของประเทศ มีสาธารณภัยภัยเกิดขึ้นจำนวนมาก มีผลกระทบต่อประชาชนและมีความรุนแรงมากขึ้นด้วย</p>

	<p>๒. การปฏิบัติงานในพื้นที่เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย ยังมีปัญหา และอุปสรรคในการทำงานอยู่หลายประการ เช่น การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การบัญชาการหรือการสั่งการยังไม่เป็นเอกภาพ เนื่องจากมีหลายหน่วยงาน</p> <p>๓. สภาพของพื้นที่กรุงเทพมหานคร บางแห่งเป็นชุมชนเมือง หรือชอยแคบ ทำให้เป็นปัญหาการจราจร และเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุ</p> <p>๔. ประชาชนมีทัศนคติไม่ดีกับเจ้าหน้าที่ บางครั้งอาจไม่ได้รับความร่วมมือ</p> <p>๕. ประชาชนไม่ตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือ</p> <p>๖. ลักษณะทางด้านกายภาพเป็นอุปสรรค ถนนแคบ การจราจรติดขัด</p> <p>๗. การเปลี่ยนแปลงย้ายถิ่นอาศัยของประชากร จากต่างจังหวัดเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ทำให้มีเกิดมีชุมชนหนาแน่น ยากแก่การควบคุม</p>
--	--

๕.๒ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

บทที่ ๒ นโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย

๒.๑ เป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๒.๑.๑ ระบบการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศมีความพร้อมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น โดยการบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งทำให้ผู้ประสบภัยได้รับการช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งพื้นที่ประสบภัยได้รับการฟื้นฟูอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ

๒.๑.๒ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการเรียนรู้และมีภูมิคุ้มกันในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยให้ท้องถิ่น ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑.๓ ประชาชนมีความตระหนักถึงความปลอดภัยโดยให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ ความตระหนัก และวัฒนธรรมความปลอดภัย รวมถึงการพัฒนาศักยภาพสังคมและท้องถิ่นเพื่อมุ่งเข้าสู่ “การรู้รับ – ปรับตัว – ฟื้นเร็วทั่ว – อย่างยั่งยืน” (Resilience)

๒.๒ วัตถุประสงค์ของแผน

๒.๒.๑ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติ (Concept of Operations) ให้แก่หน่วยงาน ทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับประเทศในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างบูรณาการ อย่างเป็นระบบ และมีทิศทางเดียวกัน

๒.๒.๒ เพื่อเป็นการประมวลแนวทางปฏิบัติและทิศทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่นานาประเทศใช้อยู่ในปัจจุบันและเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย และสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนระดับต่าง ๆ เช่น แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/กรุงเทพมหานคร รวมถึงแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินด้านต่าง ๆ เป็นต้นให้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๓ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) และการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ตั้งแต่ระดับชุมชน ท้องถิ่นถึงระดับประเทศ รวมถึงระดับนานาชาติ เพื่อให้มีความเสียหายน้อยที่สุดเมื่อเกิดสาธารณภัย

๒.๓ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของแผนฉบับนี้ เป็นการตอบสนองต่อเป้าหมายการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศและวัตถุประสงค์ของแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอันที่จะยกระดับไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐ รวมถึงความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

เป็นการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์และการจัดการกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อลดความล่อแหลม ลดปัจจัย ที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพของบุคคล ชุมชน และสังคมให้เข้มแข็งในการจัดการปัญหาในปัจจุบัน รวมถึงป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อหลีกเลี่ยงภัยอันตรายและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยการลดความเปราะบางและความล่อแหลม พร้อมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

(๑.๒) เพื่อให้มีมาตรการ/แนวทางปฏิบัติในการป้องกัน การลดผลกระทบ และการเตรียมความพร้อมที่มีประสิทธิภาพ

(๒) กลยุทธ์ลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๑) สร้างระบบการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน

(๒.๒) พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๓) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับสร้างแนวปฏิบัติในการลดความเสี่ยง

๒.๓.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบูรณาการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

เป็นการเผชิญเหตุและจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยการจัดระบบ การจัดการทรัพยากร และภารกิจความรับผิดชอบ เพื่อเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นทุก

รูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงลดความสูญเสียที่จะมีต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
ทรัพยากร สภาพแวดล้อมสังคม และประเทศให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อให้การจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐาน
เป็นเอกภาพ และบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๑.๒) เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์อย่างรวดเร็ว ท้วถึง และทันต่อ
เหตุการณ์

(๑.๓) เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย
ให้น้อยที่สุด

(๒) กลยุทธ์จัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๒.๑) สร้างมาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๒.๒) พัฒนาระบบ/เครื่องมือสนับสนุนการเผชิญเหตุ

มาตรฐานข้อมูลด้านสาธารณภัย

๑. ปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดภัย	ได้แก่ ข้อมูลแนวโน้ม หรือข้อมูลเชิงสถิติ ที่ใช้ในการประเมินปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดสาธารณภัย หรือใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการบริหารสาธารณภัยในขณะที่เกิดภัยได้ เช่น ข้อมูลอุณหภูมิต่ำ ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ข้อมูลระดับน้ำ ข้อมูลพายุฝน
๒. ข้อมูลทั่วไปทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม	ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ อาณาเขตติดต่อ ข้อมูลทางกายภาพและ สิ่งแวดล้อม เช่น อาณาเขตติดต่อ สภาพพื้นที่ แหล่งน้ำ
๓. ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน	ได้แก่ ข้อมูลสิ่งปลูกสร้าง สะพาน ถนน เขื่อน ประตูน้ำ ประปาหัวแดง ที่สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการบริหารสาธารณภัยได้
๔. ข้อมูลทางเศรษฐกิจ	ได้แก่ ข้อมูลแหล่งเศรษฐกิจหรือพื้นที่เศรษฐกิจ เพื่อ ที่สามารถใช้เป็นข้อมูลในการประเมินความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ข้อมูลสถานประกอบการ ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรม
๕. ข้อมูลสถานที่สำคัญ	ได้แก่ ข้อมูลสถานที่สำคัญที่ต้องได้รับการปกป้องเป็นพิเศษในขณะเกิดภัยเช่น วัด มัสยิด โบสถ์ โรงพยาบาล สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่ราชการ โรงเรียน เขตพระราชฐาน

๖. ข้อมูลประชากร	ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานประชากรและข้อมูลประชากรที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ข้อมูลประชากร เด็ก ข้อมูลผู้พิการ ข้อมูลผู้ป่วยติดเตียง
๗. ข้อมูลการตอบโต้สาธารณภัย	ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตอบโต้สาธารณภัย เช่น ข้อมูลเจ้าหน้าที่ ข้อมูลระดับเพลิง เครื่องมือ อุปกรณ์กู้ภัย เครื่องจักร เป็นต้น

๖. แนวทางการดำเนินการ / ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ ขั้นตอนการดำเนินการตามแผนพัฒนาข้อมูล

๑. รวบรวมและตรวจสอบข้อมูล

- ๑.๑ รวบรวมข้อมูลที่มีอยู่แล้วภายในสถานีนีดับเพลิง
- ๑.๒ แยกประเภทของข้อมูลตามพื้นที่แต่ละโซน
- ๑.๓ จัดเรียงข้อมูลให้ง่ายต่อการค้นหา
- ๑.๔ ตรวจสอบความความถูกต้อง
- ๑.๕ มอบหมายหมายข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ

๒. ขึ้นเตรียมการ

- ๒.๑ จัดเตรียมแผนที่ในความรับผิดชอบของสถานีนีดับเพลิง
- ๒.๒ ประสานสำนักงานเขต สำนักงานโยธา เพื่อขอทราบข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็น เช่น ข้อมูลชุมชน ข้อมูลอาคาร
- ๒.๓ ประสานการประสานครหลวง เพื่อขอข้อมูลจุดติดตั้งประปาหัวแดง
- ๒.๔ จัดเตรียมอุปกรณ์เบื้องต้นที่จะใช้ในการดำเนินการ
- ๒.๕ จัดเตรียมห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ที่ใช้ประมวลผล
- ๒.๖ การจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นโซน เพื่อสะดวกในการออกสำรวจ
- ๒.๗ มอบหมายหน้าที่ตามชุดปฏิบัติการออกปฏิบัติตามโซน
- ๒.๘ จัดอบรม ทำความเข้าใจ ในวิธีการเก็บข้อมูล
- ๒.๙ วางตารางการปฏิบัติงาน ตามการปฏิบัติเวรประจำวัน
- ๒.๑๐ ประชุมวางแผนเพื่อการปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน
- ๒.๑๑ มอบหมายหน้าที่ออกเป็น ๔ โซน ตามพื้นที่โดยมี หน.ชุดเป็นผู้ควบคุม

๓. ขั้นตอนการ

๑. การสำรวจข้อมูล

- ๑.๑ ด้านกายภาพ ลักษณะของพื้นที่
- ๑.๒ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ประปาหัวแดง เขื่อน ประตูระบายน้ำ คลอง ระบบคมนาคม สะพาน
- ๑.๓ ด้านเศรษฐกิจ สถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม
- ๑.๔ ด้านสถานที่สำคัญ วัด โรงเรียน โรงพยาบาล

- ๑.๕ ด้านความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย ชุมชน
- ๑.๖ ด้านอาคารขนาดใหญ่ อาคารสูง อาคารชุมนุมคน
- ๑.๗ ด้านปัญหาการจราจรในชั่วโมงเร่งด่วน
- ๑.๘ ด้านประชากร ผู้พิการ ผู้เปราะบาง ผู้ป่วยติดเตียง
- ๑.๙ ด้านธุรกิจพลังงาน ปิมน้ำมัน ปิมน้ำมัน

๒. การจัดกลุ่มข้อมูล ข้อมูลที่จัดเก็บจะต้องมีการแบ่งแยกกลุ่ม เพื่อเตรียมไว้สำหรับการใช้งาน การแบ่งแยกกลุ่มมีวิธีการที่ชัดเจน เช่น ข้อมูลด้าน ชุมชน อาคารสูง สถานประกอบการ

๓. การจัดเรียงข้อมูล เมื่อจัดแบ่งกลุ่มเป็นแฟ้มแล้ว ควรมีการจัดเรียงข้อมูลตามลำดับตัวเลข หรือตัวอักษร หรือเพื่อให้เรียกใช้งานได้ง่ายประหยัดเวลา ตัวอย่างการจัดเรียงข้อมูล เช่น เรียงตามชื่อยของถนนหลัก เช่น ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๗๕ – ๗๙ เป็นต้น

๔. การตรวจสอบข้อมูล เมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจำเป็นต้องมีการตรวจสอบข้อมูล เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ข้อมูลที่เก็บเข้าในระบบจะต้องมีความเชื่อถือได้ หากพบที่ผิดพลาดต้องแก้ไข การตรวจสอบข้อมูลมีหลายวิธี เช่น การสำรวจเพิ่มเติม หรือให้อีกชุดปฏิบัติการ ดำเนินการแทนเพื่อหาความแตกต่าง

๕. การเปรียบเทียบข้อมูล การนำข้อมูลที่มีอยู่เดิมของสถานีดับเพลิงบางอ้อ มาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้มา เพื่อหาความแตกต่างของข้อมูล และการเปลี่ยนแปลง การเพิ่มขึ้น หรือการลดลงของข้อมูล ทางด้านกายภาพ เช่น ประปาหัวแดง ถึงดับเพลิง ถนน ประตูนํ้า คู คลอง

๖. การเก็บรักษาข้อมูล คือ การนำข้อมูลมาบันทึกเก็บไว้ในสื่อบันทึกต่าง ๆ เช่น แผ่นบันทึกข้อมูล นอกจากนี้ยังรวมถึงการดูแล และทำสำเนาข้อมูล หรือภาพถ่าย เพื่อให้ใช้งานต่อไปในอนาคตได้

๗. การทำสำเนาข้อมูล เพื่อที่จะนำข้อมูลเก็บรักษาไว้ หรือนำไปแจกจ่ายในภายหลัง จึงควรคำนึงถึงความจุและความทนทานของสื่อบันทึก

๘. การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล ในรูปของแผนเผชิญของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ สำหรับเจ้าหน้าที่ของสถานีดับเพลิงฯเอง และเผยแพร่ไปยัง เว็บไซต์สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ

๙. การปรับปรุงข้อมูล ข้อมูลที่จัดเก็บไว้มีจุดประสงค์ที่จะเรียกใช้งานได้ต่อไป ดังนั้นข้อมูลจึงต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และจัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อการค้นหาได้อย่างรวดเร็ว

๖.๒ ระยะเวลาการสำรวจและจัดทำข้อมูล

การดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ					
	ต.ค. ๖๓	พ.ย. ๖๓	ธ.ค. ๖๓	ม.ค. ๖๔	ก.พ. ๖๔	มี.ค. ๖๔
๑. รวบรวมข้อมูลที่มีอยู่แล้วภายในสถานี ดับเพลิง ตรวจสอบความถูกต้อง ๒. จัดเตรียมเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ต้องใช้ ในการจัดเก็บ ๓. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	↔					
๑. อบรมให้ความรู้ ในการจัดเก็บ ๒. มอบหมายหน้าความรับผิดชอบ ๓. วางแผนการจัดเก็บ ๔. ขอบเขตของการดำเนินการ		↔				
ออกจัดเก็บจัดทำข้อมูล ถ.สิรินธร ถ.จรัญ สนิทวงศ์ แขวงบางพลัด ฝั่งเลขสี่			↔			
ออกจัดเก็บจัดทำข้อมูล ถ.ราชวิถี ถ.จรัญ สนิทวงศ์ แขวงบางพลัด ฝั่งเลขคู่				↔		
ออกจัดเก็บจัดทำข้อมูล ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ ฝั่งเลขสี่					↔	
ออกจัดเก็บจัดทำข้อมูล ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด ฝั่งเลขคู่						↔

๖.๓ การจัดเป็นทำแผนเผชิญเหตุ

หลังจากได้ข้อมูลจากการสำรวจแล้ว ทำการวิเคราะห์ คัดแยก ร่วมประชุมและวางแผนใน
การทำแผนเผชิญเหตุร่วมกันของเจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๑. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อมีข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติการ วิเคราะห์เหตุการณ์
การบัญชาการและการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเหตุการณ์นั้นๆ

๒. เจ้าหน้าที่ดับเพลิง เข้าถึงที่เกิดเหตุด้วยความรวดเร็ว ลดความสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินของ
ประชาชน

๓. ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยเพื่อยกระดับความพร้อมของสถานี
ดับเพลิงและกู้ภัยและขับเคลื่อนกรุงเทพมหานคร สุ่มมหานครแห่งความปลอดภัยในระดับสากล เป็นมหา
นครแห่งความปลอดภัยอย่างแท้จริง

๘. งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณในการดำเนินการ

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

ระดับผลผลิต (Output)

สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางอ้อมข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ตามความเจริญเติบโตของเมืองและจัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกปฏิบัติการเมื่อเกิดสาธารณภัย

ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

๑. ผู้บังคับบัญชา สามารถบริหารจัดการสาธารณภัยให้เหมาะสมกับเหตุการณ์
๒. เจ้าหน้าที่ดับเพลิงสามารถเข้าถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็วลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑. ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกสถานีจัดทำฐานข้อมูลและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติสาธารณภัยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไปในอนาคต

๒. ควรให้มีการบูรณาการของข้อมูลร่วมกัน แต่ละสถานีดับเพลิงและกู้ภัยในรูปแบบของแผนการจัดการภัยพิบัติของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การตอบสนองต่อภัยพิบัติสาธารณภัยแตกต่างกันไปตามประเภท และระดับความรุนแรง พร้อมทั้งให้ผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาสั่งการตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติสาธารณภัยของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ให้ดียิ่งขึ้นไป